ශ්‍රී. බු. ව. 2554 නවම් මස කලාපය, රා. ව. 2011 ක් වූ පෙබරවාරි 17 වන දින

වැලිගම ශ්‍රී සුගත ශාන්ති සේවා සංසදයේ නිර්මාතෘ ගරු යාවජීව සභාපති

ටී. ඩබ්ලිව්. ඒ. කල්‍යාණ වසන්ත මහතා විසිනි.

නමො තසස භගවතො අරහතො සමමා සමබුදධසස

බුදු බණ අසන ආකාරය බුදුබණෙන්ම දැනගනිමු.

අඞගුත්තර නිකාය සුසසූසති සූත්‍රය ඇසුරිනි

ධම්කාමී පින්වතුනි,

අද ශ්‍රී බුද්ධ වර්‍ෂයෙන් 2554 වැන්නේ නවම්පුර පොහොය දිනය යි. ක්‍රිස්තු වර්ෂයෙන් 2011 ක්වූ පෙබරවාරි මස 17 දිනට යෙදුනු පුර පොහෝ දිනය යි. බුදු රජාණන් වහන්සේ භික්‍ෂූන් වහන්සේලා 1250 කින් යුක්තව ප්‍රථම සංඝ සම්මේලනය පැවැත්වීම, සැරියුත් මුගලන් දෙදෙනා වහන්සේට අගසව් තනතුරු ලබා දීම ද, විනය දේශනාවේ පළමු පියවර ලෙසට ''ඔවාද පාතිමොක්ඛය'' දේශනා කිරීම ද, අදින් වර්‍ෂ 2554 කුත් මාස 09 කට ඉහත දී චාපාල චේතිය අසල දී තව තුන්මසකින් තමන් වහන්සේ පිරිණිවන් පාමියි තීරණය කලේ ද අද වැනි නවම් පුර පොහෝ දිනකය.

මෙම පෝදා දහම් පණිවුඩයේ මාතෘකාව සඳහා යොදා ගත්තේ බුදුරජාණන් වහන්සේ සැවැත් නුවර ජේතවන විහාරයෙහි වැඩ වසද්දී දේශනා කළ සූත්‍ර දේශනාවක් වන ''සුසසූසති සූත්‍රයයි'' ලෝකයේ සෑම මනුෂ්‍යයෙකුටම පාහේ ආගමක් තිබේ. එසේම ජීවත්වීම නැමති ක්‍රියාවලියට සෑම මනුෂ්‍යයෙකුම මුහුණ දිය යුතුය. ආගම හැර එම ජීවන ක්‍රියාවලිය ලොව වෙසෙන අනෙක් සත්වයින්ට ද සාධාරණ වුව ද මනුෂ්‍යයාට ලෙහෙසි පහසු කාර්‍ය්‍යයක් නොවේ. ඒ නිසා කුඩා කළ පටන් ඒ සඳහා සූදානම් වීමට අධ්‍යාපනයක් දීම සාමන්‍ය සිරිතය. එම අධ්‍යාපනය වෘත්තීය අධ්‍යාපනය යි. ධර්‍ම අධ්‍යාපනයට දෙවෙනි තැන ලැබේ. ඒ ක්‍රියාව අද මේ වන විට දෙමාපියන් විසින් මහා සංග්‍රාමයක මුල පිරීමක් ලෙස ඔවුන් විවාහ වීමටත් පෙර සිටම සූදානම් වෙති. දරුවන්ට අධ්‍යාපනය ලබා දීමට ඒ තරම් පූර්‍ව සූදානමකින් ආරම්භ කොට මහා තර!ගයකින් අවසන් කරති. එනමුත් ඒ සඳහා ස්ථිර වූ ප්‍රතිපත්තියක් නැතිකම නිසා වරින් වර යුගයෙන් යුගය රජයෙන් රජය ද ඒ ප්‍රතිපත්ති වෙනස් කරති.

බුදුරජාණන් වහන්සේ ආරම්භකළ ධර්‍මරාජ්‍යයේ අධ්‍යාපන ක්‍රමය වරින් වර වෙනස් නොවේ. තිරසාර අධ්‍යාපන ක්‍රමයකි. එය අද ජීවත්වන පැවිදි , ගිහි, බාල, මහ , බෞද්ධ, අබෞද්ධ හැමටම සාධාරණ මානව ජාතික ප්‍රතිපත්තියකි. එය වෘත්තීය අධ්‍යාපනයට හෝ වේවා ධර්‍ම අධ්‍යාපනයට හෝ වේවා හැමටම සාධාරණ පිළිවෙතකි. එමෙන්ම වෘත්තීය අධ්‍යාපනයට ඉදිරිපත් කරන කුඩා දරුවාටද මුලින්ම ලබා දිය යුතු වන්නේ මෙම සුසසූසති සූත්‍රයේ අඩංගු අධ්‍යාපන පිළිවෙතයි. එවිට සමාජයට ශ්‍රේෂ්ඨ මනුෂ්‍යයෙක් සහ වෘත්තියට සුදුස්සෙක් බිහිවේ .

බුදුරජාණන් වහන්සේ ලොව පහළ වූ අසහාය අධ්‍යාපන විශේෂඥවරයාණෝය. උන්වහන්සේ හැරුණුකොට එම සර්වකාලීන විශ්ව දහම් අධ්‍යාපනයේ උසස්ම උපාධියට හිමිකම් ලබා ගත් ගෞතම ශාසනයේ අග්‍රතම පුද්ගලයා වන්නේ බුදුරජාණන් වහන්සේගේ වචනයෙන්ම දක්වන්නේ නම් ''ඒතදග්ගං භික්ඛවෙ මම සාවකානං භික්ඛූනං පඤ්ඤාවන්තානං යදිදං සාරිපුත්තො''

''මහණෙනි, මාගේ ශ්‍රාවකයන් අතුරෙහි මහා ප්‍රාඥයන් අතුරින් සැරියුත් තෙරණුවෝ අග්‍රවෙති''

සැරියුත් මාහිමියන් එම අගතනතුර ලත් අද වැනි පෝ දිනක අපිදු එම මග යා යුතුයි යන හැ!ගීම සිත්හි ඇතිකරගෙන ලෞකික ලෝකෝත්තර උභය ලෝකාර්ථය සඳහා උත්සාහ ගනිමු .

බුදු හිමියන් භික්ෂූන් වහන්සේ අමතා , මහණෙනි, ධර්ම හයකින් යුතුව සද්ධර්මය අසන්නේ නම් ඔහුට ඉතා ඉක්මනින් දහම් අවබෝධය ලද හැකි වේ. දෙලොව සැප සහ විමුක්ති සුවය උදා කරගත හැකි වේය යනුවෙන් පහත දැක්වෙන කරුණු **06** වදාළහ.

01. තමාට යහපතට හේතුවන ශ්‍රී සද්ධර්මය දැන ඉගෙනීමට බලවත් ආශාවක් තිබිය යුතුය. (සුස්සූසති)

02. බාහිර අරමුණු ඔස්සේ සිත විසිර පවතින්නට නොදී තමා ඉගෙනගන්නා දහම කෙරෙහි පූර්ණ අවධානය යොමුකළ යුතුය. (සොතං ඔදහති)

03. තමා ඉගෙන ගන්නා ධර්මය එවෙලේම තේරුම් ගනිමියි, තරයේ සිතට කාවද්දා ගැනීමේ ඕනෑකම තිබිය යුතුයි. (අඤ්ඤං චිත්තං උපට්ඨපෙති)

04. අසන ලද ධර්මයෙහි අර්ථය පැහැදිලිව තේරුම් ගත යුතුය. (අත්ථං ගණ්හාති)

05. ධර්මයට සවන් දෙන විට අදාළ නැති අදහස් ඔස්සේ සිතන ගතිය බැහැර කළ යුතුය. (අනත්ථං රිඤ්චති)

06. තමන් දැන උගත් සද්ධර්මය තම ජීවිතය තුළටම නැවත නැවත ගළපා බැලීමක් තිබිය යුතුය. (අනුලෝමිකාය ඛන්තියා සමන්නාගතො හොති)

ඕනෑම කෙනෙකුට දහම් දැනුම ඇතිකර ගැනීමට ඉහත කී හැකියාවන් ඇතිකරගන්නේ නම් ඒකාන්ත වශයෙන් සද්ධර්මය දැන ශාසනානුලෝමී වී දෙලොව අභිවෘද්ධිය හෙවත් ක්ෂාන්තිය උදාකරගත හැකි බව වදාළහ.

එදා බුද්ධකාලීන සමාජයේ තිබුනේ වර්තමානයේ මෙන් තර!ගකාරීවූත් පීඩාකාරීවූත් අධ්‍යාපනයක් නොවේ. ගුරුවරුන් ඇසුරින් මුඛධාරණයෙන් දැනුම ලබන පිළිවෙතකි. රහතන් වහන්සේලා බිහිවූයේ ඒ ආකාරයෙනුයි. කට පාඩම් කිරීමේ දී එම හැකියාව දියුණුකර ගැනීමට අදාළ කරුණු පහක් ද වදාළහ.

01. ඉතා හොඳින් අසා දැන ගත යුතුය . (සුතා)

02. දැනගත් දෙය මනාකොට සිත්හි දරාගත යුතුයි. (ධතා)

03. දරාගත් දෙය යළි යළිත් වචනයෙන් පුරුදු කළ යුතුයි. (වචසා පරිචිතා)

04. වචනයෙන් පුරුදු කළ දෙය යළි යළිත් නුවණින් විමසිය යුතුයි. (මනසා පෙකඛිතා)

05. නුවණින් විමසා බලන දෙය තම ජීවිතය තුළින් අත් දැකිය යුතුයි. (දිට්ඨියා සුපපටි විදධා)

ලොව්තුරා ශ්‍රී සද්ධර්මය යමෙකු විසින් තම සිත් සතන් හි ලා දරන්නේ නම් ඔවුන් සතර අපා දුක් සහ අනෙකුත් සංසාර දුකඛයන් හි වැටෙන්නට නොදී දරණ හෙයින් ''ධම්'' යනුවෙන් නිර්වචනය වෙති. මේ අනුව බුදු හිමි සරණ ගතවූ හැමකෙනෙකුම සද්ධර්මය ශ්‍රවණය කළ යුතුවේ.

එමෙන්ම බුදුරජාණන් වහන්සේ දේශනා කරන ලද ධම්ය දේශනා කිරීමද පහසු කාය්‍යයක් නොවේ. දහම් දෙසිය යුතු ආකාරය බුදුහිමියන් විසින්ම විවිධ අයුරින් වදාරා ඇත. ලෝවැඩ ස!ගරා කතුවරයා මේ පිළිබඳව මෙසේ දක්වති.

මුනිඳුන් බණපද කරවා පුහුණු

දෙසමින් දනහට වඩවා කුණු

එපිනෙන් නොපැමිණ නිරයට දරුණු

ලැබගත් මතු සගමොක් සිරි දියුණු

බණ දෙසීමට පළමුව ඒ පිළිබඳව හොඳ පුහුණුවක් තිබිය යුතුය. එමෙන්ම දෙසන්නා තුළ ද ඒ බණ කෙරෙහි ඉමහත් විශ්වාසයක් තිබිය යුතුය. තමන් මේ දෙසනුයේ බුදු බණ බැව් සළකා ඒ සඳහා තමන්ගේ යම් යම් හැ!ගීම් මිශ්‍ර නොවීමට වගබලා ගත යුතුය. බණ අසන්නන් කෙරෙහි මෛත්‍රී, කරුණා, උපදවා ලාභ සත්කාර බලාපොරොත්තු නැතිව පිරිසිදු සිතින්ම දෙසිය යුතුවේ. එසේ නිසිසේ දෙසන බණ අසන තැන්නාට ද හොඳ නරක හොඳින් වැටහේ. අයහපත අත්හැර යහපතට සිත් දේ දිව්‍ය අමනුෂ්‍යාදීන් ද සතුටුවේ. දහම් දෙසන්නාට ද බලවත් ආනිශංස ලැබේ. එබැවින් ''කාලීන බණ'' යයි වරදවා කටට ආ දෙයක් නොදෙසිය යුතුය. ''තථාගතපපවෙදිතෙ ධමමවිනයෙ දෙසියමානෙ'' බුදු බණම දෙසිය යුතුය. එමෙන්ම මාතෘකා කළ කාරණයට අනුවම දේශනා කළ යුතු බව දක්වේ. එසේ නොවුනහොත් ''නිග්‍රොධ ධමමකථික '' නම් උපහාසාත්මක නාමයෙන් හඳුන්වන බව සූත්‍ර වණ්නාවන්හි දක්වේ. නිග්‍රෝධ යනු නුගරුකකි. එම ගසේ ස්වභාවය වටේට මුල්බැස පොළොවට සම්බන්ධ වී ප්‍රධාන ගස වටේ අමතර මුල් වලින් අමතර ගස් හට ගැනීමයි. මේ ක්‍රමයෙන් යොදුන් ගණන් දුරට පැතිරේ. එහි ප්‍රතිඵලය වන්නේ මුල් වෘකෂය විනාශ වී නොපෙනී යාමයි. අතිරේක පැල පමණක් ඉතිරිවේ. මුල් මාතෘකාවට අමතරව පැන නගින අනවශ්‍ය බාහිර විස්තර නුග පැල වලට සමාන වේ. මුල මාතෘකාවේ පැහැදිලි කම සැ!ගවෙනුයේ මහනුගය සැ!ගවෙන පරිදිය.

මාතෘකා සූත්‍රයට අනුව ධර්මය ශ්‍රවණය කරන්නන් පිහිටිය යුතු කරුණු 06 ක් උගන්වයි . ඒ පිළිබඳ මුලින් සඳහන් වී ඇත. ඒ පරිද්දෙන් බණ ඇසිය යුතු වන්නේ කුමන හේතුවක් නිසාද යන්නද සඳහන් කළෙමි. ලෝකයේ ඇසීම හෙවත් ශ්‍රවණයන් කොතෙකුත් ඇත. එහෙත් බණ ඇසීම තරම් උතුම් ඇසීමක් තවත් ලොව නැති බව '' අනුතතරිය සූත්‍රයෙ හි''වදාරා තිබේ. ලෝ වැඩ ස!ගරා කතුවරයා බණ ඇසීම පිළිබඳ ද මෙසේ දක්වති.

දිවමන් මුනිඳුට මෙත් මන් නො සවා

බණදත් නත් හට වැඳ අත් ඔ   සවා

පදයෙන් පදයට අදරින් අ   සවා

එපිනෙන් නිරයට යන මං ව   සවා

``ජීවමාන මුනිඳුන්ට මෙන් සිත සතුටු කොට බණ දන්නන්ට අත් ඔසවා වැඳ ආචාරසමාචාර දක්වා පදයෙන් පදයට ආදරයෙන් අසව. ඒ පිනෙන් නිරයට යන මග වසා ගනිව්`` යනුවෙනි.

විමානවත්ථු ප්‍රකරණයෙහි එන මණ්ඩුක දිව්‍යපුත්‍රයාගේ කථා ප්‍රවෘත්තිය ධර්‍මශ්‍රවණය පිළිබඳ කදිම නිදසුනකි. තථාගතයන් වහන්සේ ගග්රා නම් පොකුණ ආසන්නයේ චම්පා නම් නගර වාසීන්ට ධර්‍ම දේශනා කරද්දී එක් මැඩියෙක් ``මේ කියන්නේ බණකි`` යි , තථාගතයන් වහන්සේ ගේ ස්වරයෙහි නිමිත්ත ග්‍රහණය කර සිටි අතර එක් ගව පාලකයෙක් නොදැන අතතිබූ කෙවිටේ කෙළවර උගේ හිස මත තබා ඊට බරදී සිටියේ ය. එයින් මැඩියා මරු වස!ග විය. ධර්‍ම ස්වරයෙන් ඇතිකරගත් චිත්ත ප්‍රීතියෙන් තව්තිසා දෙව් ලොව දොළොස් යොදුන් රන් විමානයක ඉපදුනි. දෙව!ගනන් දහසකි. ඔහු තම දිව්‍ය සම්පත් ගැන සිතා මට මෙසේ වීමට වූ හේතු සම්පත් කවර කර්‍මයකින් ලැබීදැයි බලා ඒ දැක සතුටු වූ ඒ සැනෙන් විමානය සමග පැමිණ බුදුන් පා වැන්දේ ය. බුදු හිමියන් මෙසේ ඇසූහ.

කො මෙ වන්‍දති පාදානි - ඉද්ධියා යසසා ජලං

අභිකක නෙතන වණ්‍ණෙන - සබබා ඔභාසයං දිසා

``සෘද්ධියෙන් පිරිවර සම්පතින් බබලමින් ප්‍රභා වර්‍ණයෙන් දස දිග බබු වමින් කව්ද මාගේ පා වඳින්නේ ...``

මණ්‍ඩූකොහං පුරෙ ආසිං - උදකෙ වාරි ගොචරො

තව ධම්මං සුණනතසස - අවධි වචජ පාලකො

``මම පෙර ජලය ගොදුරු කළ දිය මැඩියෙකි . ඔබ වහන්සේගේ බණ අසද්දී ගෝපාලක-   -යෙක් අතින් ඔහු නොදැන මා මරණයට පත්ව් දෙව්ලොව උපන්නේ ය.

බුදු හිමි ඔහුට බණ වදාළ සේක. සුවාසූ දහසක් ධර්‍මාභිසමය විය. දිව්‍ය පුත්‍රයා සෝවාන් විය. ආපසු දිව්‍ය පුත්‍රයා පිරිවර සමග දෙව්ලෝ ගියහ.

ඉහත කී මැඩියා දිව්‍ය සම්පත් ලැබුවේ බුදු හිමියන්ගේ මිහිරි ස්වරය කෙරෙහි පැහැදෙමින් යුතුව මරණයට මුහුණ දුන් නිසාය. ධම්ම පදයේ බුද්ධ වග්ගයේ සඳහන්වන ඒරකපත්ත නාගරාජයා ද බුදුහිමියන් ඉදිරියේ හ!ඩන්නට වූයේ මිනිස්ව සිටියදී (පැවිද්දෙකි) ඔහු කළ සු වරදක් මිය යන අවස්ථාවේ දී සිහිවීම නිසා එම දුකට පත් වී බුද්ධාන්තරයකිනුදු මිනිසත් බව අහිමිවීමත් බණ ඇසුමක් හා බුදු කෙනෙකු දැකීමට නොලැබීමත් නිසා ය. උතුම් මිනිසත් බව ලබා ඇති එහෙත් එම මිනිසත් බව පංච ඉන්ද්‍රියන් පිනවීමටම යොදා ගත් ඇතැම් මිනිසුන්ට එම සතුන් දෙදෙනා කදිම බණක් කියා දෙති. එහෙත් අවාසනාවකට එවැනි කථා ප්‍රවෘත්තියක් එවැන්නෝ නොකියවති, නො අසති, ඇසුනත් නොපිළිගනිති.

මාතෘකා සූත්‍රයට අනුව අද පටන් ලොව්තුරා ශ්‍රී සද්ධර්මය අසන්නට ලැබෙන කොයි මොහොතක වුවද ඒ දහම් ඇසීමේ ආසාව, ඒ පිළිබඳව කන් යොමු කිරීම, දැන ගැනීමේ උනන්දුව, අර්ථ විමසීම, අනර්ථය දුරලීම. ශාසනයට අනුව තම ජීවිතය හා ඉගෙනගත් ධර්මය ගළපා ජීවිතය සකස්කර ගැනීම යන කරුණු හය නිතර ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. එවිට හොඳ ධර්ම අධ්‍යාපනයක් තම තමන්ට උදාකර ගත හැකිය.

නවම් පෝය සැරියුත් මහරහතන් වහන්සේගේ ගුණ සිහිපත් කරන දිනය බැවින් උන්වහන්සේ ආදර්ශයට ගැනීම අද ධර්ම මාතෘකාව සඳහා ගැලපේ. උන්වහන්සේ ඉහතකී ගුණාංග හය සසරදී පුරුදු පුහුණු කිරීමේ ඵලය ලෙසට ඥාණයෙන් යම් භික්ෂුවක් පරතෙරට ගියේ ද ඒ අතර අග්‍රස්ථානයට පත්විය. ඥාණයෙන් අග්‍ර වූ මහානුභාව සම්පන්න විශුද්ධි දේවතාවා ලෙසට එදා පටන් උන්වහන්සේ ගෞරව බහුමාන ලබයි. බෞද්ධ දරුවන්ට අකුරු ශාස්ත්‍රය අධ්‍යාපන කටයුතු ආරම්භ කරන විට පවා උන්වහන්සේගේ ගුණ සිහිපත් කොට එම කටයුතු ආරම්භ කිරීමට බෞද්ධයා පෙළඹෙන්නේ නම් තවත් ආගමකින් උගහට ගත් දේව රූප ඉදිරියේ පළතුරු පුදා වැඳ වැටීමට හේතු නොවේ. උන්වහන්සේගේ සත්‍යානුභාවය, කාර්‍ය්‍ය සිද්ධියට හේතුකරගත හැක. බුදුරජාණන් වහන්සේ, සැරියුත් මා හිමිගේ ආදාහනයෙන් පසු ධාතු පෙරහන ශ්‍රී හස්තයෙහි තබාගෙන ගාථා පන්සියයකින් ගුණ වර්ණනයක් ලෝකානු කම්පාවෙන් වදාළ සේක.

සුසසූසති සූත්‍රයට අනුව අද අදම අපිදු බෞද්ධයන් වශයෙන් නිවැරදි දහම් දැනුමක හිමිකරුවන් වීමට නවම් පෝදින අදිටන් කරගනිමු.